

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 29 augusti 1914 kl. 12 m.

Utlåtande, rörande ifrågasatt kompletterande dekorerings av andra kammarens plenisal.

I anledning av en inom andra kammaren av herr A. Ekman vid innevarande riksdag väckt motion, nr 34, uppdrog riksdagen på bankoutskottets hemställan, åt fullmäktige i riksgäldskontoret att med konstnären Axel Törneman och arkitekten Aron Johansson träffa avtal om uppgörande av plan till kompletterande dekorerings av andra kammarens plenisal ävensom kostnadsförslag därför och att därefter för riksdagen, om möjligt redan innevarande år, framlägga omförmälda plan och kostnadsförslag, varjämte riksdagen bemyndigade fullmäktige att av förslagsanslaget till riksdagskostnader bestrida härför erforderliga utgifter.

I en till bankoutskottet den 28 juli 1914 avlåten skrivelse hava fullmäktige i riksgäldskontoret sedermera meddelat, att konstnären Törneman och arkitekten Johansson numera efter anmodan av fullmäktige uppgjort dels plan och kostnadsberäkning för ifrågavarande dekorerings, dels ock fem skisser till de målningar, som vore avsedda att utföras, jämte en interiör över själva plenisalens utseende, sedan målningarna fullbordats och salens tak ommålats på av nämnda två sakkunniga föreslaget sätt.

Vid skrivelsen voro fogade omförmälda skisser jämte plan och kostnadsberäkning.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 8 saml. 26 häft. (Nr 29.)

Berörda kostnadsberäkning är av följande lydelse:

»Förslag

jämte kostnadsberäkning till komplettering av dekoreringsen i 2:dra kammarens plenisal.

A. De 5 läktarnischerna erhålla såväl å väggar som tak till lämplig utsträckning dekorativ behandling i färger, som harmoniera med färgerna i de 3:ne redan utförda målningarna i salen.

Målningen utföres »al secco».

Väggarnas fondytor dekorerats med motiv, hänvisande till landets huvudnäringsar: 1:o) skogsskötsel, 2:o) handel och sjöfart, 3:o) bergsbruk, 4:o) industri och 5:o) åkerbruk, i denna ordning placerade från vänster räknat, då man står i talmansnischen.

Dessa huvudnäringsar framställas sålunda:

Skogsskötsel.....	Interiör av en barrskog.
Handel och sjöfart.....	Skepp i hamn.
Bergsbruk.....	Norrländska malmberg (med norrsken?).
Industri.....	Fabriker och masugn.
Åkerbruk.....	Moget sädesfält och fruktträd.

Övriga omslutningsväggar jämte tak orneras med växt- och bladslingor i anslutning till respektive fondmålningar.

B. Plenisalens tak ommålas i varmt guldbrun ton, något ljusare än bakpanelens, med uppläggning av guld efter försök å platsen.

C. Kostnadsförslag:

Axel Törneman för all dekorativ målning	Kr. 25,000:—
Målning och förgyllning av taket approximativt	» 5,000:—
Extra utgifter.....	» 3,000:—

Summa kronor 33,000:—»

Vid behandling av det sålunda framlagda förslaget syntes det utskottet önskvärt, att, innan förslaget förelades riksdagen, detsamma underkastades granskning ur konstnärlig synpunkt; och ansåg utskottet detta uppdrag böra om möjligt anförtros åt samma nämnd, som på sin tid verkställde granskning av nu befintliga väggmålningar i andra kammarens plenisal. I anledning härav anhöll utskottet i skrivelse till fullmäktige, att, därest sådant läte sig göra, fullmäktige ville gå i författning om att bemälda nämnd avgåve yttrande i ärendet, varefter detsamma ånyo borde överlämnas till utskottet.

Nu hava fullmäktige med skrivelse den 24 augusti 1914 till utskottet överlämnat ett av konstnären Richard Bergh, professorn Olle Hjortz-

berg, skriftställaren Carl G. Laurin och arkitekten Ragnar Östberg avgivet yttrande av följande lydelse:

»Sedan undertecknade jämte riksdagshusets arkitekt i skrivelse till riksgäldsfullmäktige av den 10 januari 1914 hemställt, att en plan måtte utarbetas till kompletterande dekorerings av andra kammarens plenisal och riksdagen för detta ändamål behagat vända sig till herrar Aron Johansson och Axel Törneman, hava dessa för oss, på uppdrag, till granskning framlagt detta sitt förslag. Det innebär, att den färgbehandling, som för närvarande förefinnes å salens trä- och putsytor, bringas till en lyckligare samverkan med varann och med de Törnemanska freskerna samt att salens återstående fem valvfält täckas med frescoframställningar av samme mästare. De motiv, som enligt förslaget skola komma till utförande, hava vunnit granskningsnämndens gillande såväl med hänsyn till estetiska synpunkter som med avseende på ämnesvalen.»

Beträffande skissernas konstnärliga värde och lämplighet till utförande i andra kammarens plenisal vill utskottet inskränka sig till att hänvisa till den sakkunniga nämndens här ovan intagna yttrande.

Med hänsyn till de tryckta tiderna har utskottet emellertid ej velat föreslå riksdagen att nu fatta beslut angående dekorerings utförande.

Utskottet hemställer alltså,

att nu föreliggande förslag till kompletterande dekorerings av andra kammarens plenisal icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 augusti 1914.

På bankoutskottets vägnar:

I. VON STAPELMOHR.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *von Stapelmohr, Hedenstierna, Trapp, Hallin, Ekman, Gustafsson, Montgomery* och *Gelotte*; samt
av andra kammaren: herrar *Wijk, Söderberg* i Stockholm, *Juhlin, Kristensson, Berg* i Munkfors, *Olsson* i Tyllered, *Westman* och *Lindvall*.
